

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/GV/2008/213

BETREFT: activiteiten in een school georganiseerd door een politieke partij.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangstdatum: 3 oktober 2008

1.2. Verzoeker:
Gemeenteraadslid

1.3 Verwerende partij
- Schepen van Onderwijs;
- Stadsbestuur.

1.4 CZB

- Bij aangetekend schrijven van 2 oktober 2008 dient verzoekende partij een klacht in bij de Commissie.
- Bij aangetekend schrijven van 7 oktober 2008 wordt de klacht naar verwerende partijen gestuurd en wordt hen de datum en de plaats van de zitting waarop de klacht zal behandeld worden meegedeeld.
- Bij aangetekend schrijven van 9 oktober 2008 en 15 oktober 2008 zenden respectievelijk eerste en tweede verwerende partij een verweerschrift. Beide verweerschriften worden respectievelijk op 15 en 16 oktober 2008 aan verzoekende partij bezorgd en tevens wordt de datum en plaats van de zitting gemeld.

2. INHOUD van de KLACHT

Verzoekende partij is gemeenteraadslid en oefent mee toezicht uit op het stedelijk onderwijs. Verzoekende partij deelt mee dat in de deelgemeente X de plaatselijke afdeling Z van de politieke partij Y een folder huis aan huis verdeelde. Verzoekende partij is van oordeel dat het een propagandafolder van de politieke partij Y betreft, uitgaande van eerste verwerende partij, voorzitter van de lokale afdeling. In de folder worden een aantal activiteiten aangekondigd als zijnde activiteiten van partij Y & vereniging Z. Drie van deze activiteiten gaan door in scholen, die deel uitmaken van het stedelijke onderwijsnet, namelijk:

- 29/10/2008: Wervelende kindershow “De Dolle Drie” in de Basisschool A
- 22/11/2008: Kaas –en wijnavond in het Gito te B
- 13/12/2008: Winterzonnewende in Basisschool De Brug te C

Verzoekende partij geeft aan dat de contactgegevens in de folder om deel te nemen aan één van deze activiteiten identiek zijn aan de contactgegevens om lid te worden van de politieke partij Y. De folder stelt deze activiteiten voor als partijpolitieke initiatieven die kaderen binnen de werking van de plaatselijke afdeling Z van de politieke partij Y. Zij kan zich niet van de indruk ontdoen dat de folder persoonlijke partijpolitieke propaganda inhoudt en meent dat dit minstens de indruk van belangenvereniging kan wekken. Verzoekende partij meent dan ook dat deze activiteiten niet thuishoren in een school.

3. STANDPUNTEN van VERWERENDE PARTIJEN

3.1 Eerste verwerende partij stelt dat de drie aangehaalde activiteiten worden georganiseerd in toepassing van artikel 51, §2 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en van artikel V.10 Onderwijsdecreet-XIII-mozaïek van 13 juli 2008 (lees: 2001), respectievelijk toegelicht in de rondzendbrieven BaO/2002/3 d.d. 21/02/2002 Zorgvuldig bestuur in het Basisonderwijs en SO 78 d.d. 27/11/2001 Zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

Verwerende partij deelt mee dat de drie activiteiten geen enkele politieke agenda noch diepgang hebben:

- de eerste activiteit is een muzikale kindershow georganiseerd door de culturele vereniging Z.
- de tweede activiteit heeft een louter sociaal karakter en wordt georganiseerd door de culturele verenigingen Z en Z1 (Seniorenvereniging).
- de derde activiteit is een zangavond ter gelegenheid van de eindejaarsfeesten georganiseerd voor senioren door de vereniging Z1.

Verwerende partij stelt dat hij als schepen van Onderwijs en Opvoeding verplicht is om in het raam van het zorgvuldig bestuur alle politieke propaganda in scholen en onderwijsinstellingen te weren en de toepassing van voormelde decreten te garanderen. Zijn voorzitterschap van de lokale afdeling van een politieke partij enerzijds en van de culturele vereniging anderzijds stelt hem in staat voor beide verenigingen een duidelijk onderscheid te maken bij de keuze van de plaatsen waar bepaalde activiteiten in alle legaliteit kunnen plaatsvinden.

3.2 Tweede verwerende partij verwijst naar artikel 4 van het huishoudelijk reglement op het gebruik van de schoollokalen en de infrastructuur van het Departement Onderwijs en Opvoeding van de stad dat goedgekeurd werd in zitting van de gemeenteraad van 3 september 1998 en dat de toegelaten en niet toegelaten activiteiten in die lokalen en infrastructuur opsomt. Toegelaten activiteiten zijn: sociale, culturele, jeugd-, sport- en turnactiviteiten. Niet toegelaten activiteiten zijn o.m. activiteiten van politieke of syndicale aard of activiteiten die in strijd zijn met het neutraliteitsbeginsel van het onderwijs, met uitzondering van vakbondsvergaderingen van personeelsleden van het Onderwijs van de stad en activiteiten van commerciële aard.

Verwerende partij stelt verder dat voor de toelating tot het gebruik van die schoollokalen en infrastructuur de goedkeuring door het college van burgemeester en schepenen vereist is. De aanvragen voor het organiseren van de drie activiteiten in de aangegeven locaties werden in de zitting van het college van respectievelijk 6 december 2007, 6 maart 2008 en 26 juni 2008 goedgekeurd.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 20 oktober 2008 om 15.00 uur.

4.2 Kamer

Gemeenschappelijke zitting van de kamer bevoegd voor het basisonderwijs en de kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Etienne Becuwe en Luc D'Haeger, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Verzoekende partij en raadslieden

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5 BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 51.

§2. Er mag geen politieke propaganda gevoerd worden in de school.

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art. V.10.

Er mag geen politieke propaganda worden gevoerd in een onderwijsinstelling.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.3 Beslissing

5.3.1. Algemeen

De Commissie zorgvuldig bestuur is van oordeel dat aan het decretaal verbod op politieke propaganda in het onderwijs een ruime uitleg moet worden gegeven en dat daarmee alle politieke activiteiten bedoeld zijn.

Politieke propaganda en politieke activiteiten in de onderwijsinstellingen, door welke persoon of instantie dan ook en ongeacht voor wie bestemd, zijn verboden. Lokalen van een onderwijsinstelling mogen niet voor politieke activiteiten worden gebruikt. Het verbod geldt ook buiten de schooluren en schooldagen.

De wetgever heeft een breed verbod op het oog gehad omdat het de bedoeling is dat het onderwijs in alle gevallen neutraal is ten aanzien van elke politieke activiteit. Het breed verbod op politieke activiteiten geldt ten aanzien van het schoolbestuur en de verschillende instanties binnen de school.

5.3.2. Politieke propaganda voor culturele activiteiten

De Commissie is het eens met de verwerende partijen waar zij stellen dat de activiteiten die hier ter sprake komen en die worden georganiseerd in lokalen van het stedelijk onderwijs, moeten worden beschouwd als culturele activiteiten die geen politieke inhoud hebben. Dat de activiteiten inhoudelijk niet op de politiek betrokken zijn volstaat evenwel niet om aan te tonen dat de organisatie ervan niet als een politieke activiteit moet worden beschouwd.

Het is onmiskenbaar dat de folder die aan de commissie is voorgelegd en waarin deze activiteiten worden aangekondigd uitgaat van een lokale afdeling van de politieke partij Y. De folder draagt als titel: “Activiteitenkalender politieke partij Y en vereniging Z”. Op de folder is ook een “instapkaart” afgedrukt om de jaarlijkse ledenbijdrage te innen. De kaart moet worden teruggestuurd naar “de lokale afdeling Z van de politieke partij Y”, wat wel de indruk moet wekken dat het hier gaat om ledenwerving van de lokale afdeling van politieke partij Y. De politieke partij Y voert op die manier politieke propaganda met culturele activiteiten die worden georganiseerd in lokalen van het stedelijk onderwijs.

Medeorganisator is vereniging Z. Volgens de website van “vereniging Z” is deze afdeling “de socio-culturele zusterorganisatie van de dynamische politieke partij Y wijkafdeling Z”.

De stelling van eerste verwerende partij als zouden de genoemde activiteiten “worden georganiseerd in rigoureuze toepassing” van de desbetreffende regelgeving, enkel omdat ze geen politieke inhoud hebben, moet dan ook worden beschouwd als een normvervaging over wat neutraliteit voor een onderwijsinstelling hoort te zijn. Er is hier overduidelijk sprake van politieke propaganda op basis van culturele activiteiten die in gebouwen van het gemeentelijk onderwijs worden georganiseerd. Dit valt onder het ruim te interpreteren verbod van politieke propaganda in onderwijsinstellingen.

De Stad voert als tweede verwerende partij aan dat volgens het huishoudelijk reglement op het gebruik van schoollokalen het neutraliteitsbeginsel moet worden gerespecteerd en dat verder de geplande activiteiten op officiële wijze werden goedgekeurd. De Stad voert niet aan dat haar diensten werden misleid of dat de betwiste propaganda buiten haar weten is gekoppeld aan culturele activiteiten waarvan de Stad ter goeder trouw het neutrale karakter zou hebben aanvaard. Ook al zou deze gang van zaken in theorie nog denkbaar zijn voor de stedelijke administratie, ze is dat niet in hoofde van eerste verweerder, schep en van onderwijs

van de Stad. In zijn verweerschrift schrijft de schepen: “Mijn voorzitterschap van enerzijds de lokale afdeling Z van de politieke partij Y en anderzijds vereniging Z stelt mij dan ook in staat voor beide verenigingen duidelijk een onderscheid te maken bij de keuze van de plaatsen waar bepaalde activiteiten van deze verenigingen in alle legaliteit kunnen worden georganiseerd en plaatsvinden.” Daaruit moet worden afgeleid dat de schepen van onderwijs persoonlijk op de hoogte was van het feit dat de culturele activiteiten in de politieke propaganda van de politieke partij Y zouden worden ingeschakeld. Dat blijkt ten overvloede uit het feit dat de schepen van onderwijs met eigen naam ook optreedt als verantwoordelijke uitgever van de folder. De Commissie besluit uit het voorgaande dat de Stad als inrichtende macht van het stedelijk onderwijs, door het optreden van haar schepen bevoegd voor onderwijs mede verantwoordelijk is voor het feit dat activiteiten in haar schoolgebouwen als politieke propaganda worden gebruikt.

5.3.3 De Commissie komt tot de volgende beslissing:

Onder het verbod van politieke activiteiten in scholen en in schoolgebouwen valt niet enkel het organiseren van activiteiten met een politieke inhoud, maar ook het organiseren van culturele activiteiten die gepropageerd worden als initiatieven van een welbepaalde politieke partij, waaraan zelfs nog ledenwerving wordt gekoppeld. De Stad heeft, gelet op de bovenbeschreven omstandigheden, met de bestreden initiatieven haar verplichting tot politieke neutraliteit niet passend nageleefd.

5.4 Sanctie

De Commissie gaat er van uit dat de inrichtende macht in de toekomst rekening zal houden met de hier genomen beslissing en legt geen sanctie op.

5.5 Beroep

Tegen een beslissing van de Commissie Zorgvuldig Bestuur kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat op de dag na die van de betekening van deze beslissing, een beroep bij de Vlaamse regering ingesteld worden.

Brussel, 20 oktober 2008

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter